

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2025-2026
Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 27 Μαΐου 2026
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
Α΄ ΣΕΙΡΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: 1B

ΟΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ
ΑΠΟΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΔΕΚΑΤΕΣΣΕΡΙΣ (14) ΣΕΛΙΔΕΣ

Τα οφέλη του Διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης

Η χρήση του Διαδικτύου προσφέρει ποικίλα οφέλη στον καθένα που είναι πρόθυμος να το χρησιμοποιήσει. Ωστόσο, αντιμετωπίζεται, δικαίως, με επιφύλαξη, καθώς είναι γνωστό πως κρύβει ορισμένους κινδύνους που έχουν σχέση με την κακόβουλη χρήση του. Όμως, τι συμβαίνει με τα παιδιά και τους εφήβους; Υπάρχουν οφέλη από τη χρήση του Διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης και, αν ναι, ποια είναι αυτά;

Επικοινωνία: Το Διαδίκτυο και η κοινωνική δικτύωση αποτελεί μέρος της καθημερινότητας πολλών παιδιών και εφήβων. Στόχος της κοινωνικής δικτύωσης είναι η δημιουργία μιας διαδικτυακής παγκόσμιας κοινότητας ατόμων με σκοπό την επικοινωνία και τη μεταξύ τους αλληλεπίδραση «δημιουργώντας» μια νέα μορφή επικοινωνίας. [...]

Οι γνώσεις που αποκομίζονται¹ από το Διαδίκτυο είναι αρκετές, κάτι που ωφελεί τα νέα παιδιά. Αρχικά, μπορεί να βελτιώσουν την ξένη γλώσσα που γνωρίζουν μέσω της συχνής συνομιλίας με άτομα από όλο τον κόσμο. Επίσης, συχνές απορίες τους θα λυθούν μέσω αναζητήσεων και ανάγνωσης άρθρων ή επιστημονικών πηγών. Οι έφηβοι θα αναγκαστούν να μάθουν να ψάχνουν, για να βρискουν αυτό που τους ενδιαφέρει. Με τον τρόπο αυτό αποκτούν και κίνητρο να ενημερωθούν και να αποκομίσουν γνώσεις, καθώς είναι κάτι που ανακάλυψαν μόνοι τους. Αντίστοιχα, μπορεί να υπάρξει ανταπόδοση, παρέχοντας οι ίδιοι γνώσεις που έχουν, να αυξήσουν τη δημιουργικότητά τους και κατά συνέπεια να τονωθεί η αυτοπεποίθησή τους. Παράλληλα, το Διαδίκτυο έχει κάνει τον κόσμο να φαίνεται μικρογραφία. Έτσι, τα παιδιά μαθαίνουν για ξένους τόπους που δεν γνώριζαν ή που θα επισκεφθούν δύσκολα. [...]

Το Διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν κατηγορηθεί για απομόνωση των νέων, αλλά αντίθετα απ' ό,τι πιστεύεται, το Διαδίκτυο τους δίνει τη δυνατότητα για ανάπτυξη της επικοινωνίας και καλύτερη κοινωνικοποίηση. Μέσω των online παιχνιδιών, blogs ή chats, οι έφηβοι έρχονται σε επαφή και με άτομα διαφορετικών χαρακτηριστικών και αντίθετων απόψεων από αυτές που έχουν συνηθίσει. Δίνεται, έτσι, η δυνατότητα στο παιδί να έρχεται σε επαφή με τη διαφορετικότητα και να μαθαίνει να αντεπεξέρχεται αναλόγως. Εδώ σημαντικό ρόλο παίζουν οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί, καθώς θα πρέπει να καθοδηγούν τα παιδιά να γνωρίσουν διαδικτυακά άλλες απόψεις αντιμετωπίζοντάς τις με σεβασμό. Ας απολαμβάνουμε, λοιπόν, τα πλεονεκτήματα του Διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, κάνοντας λογική χρήση και λαμβάνοντας υπόψη τους κινδύνους που κρύβουν, έτσι ώστε η «σχέση» μας μαζί τους να είναι πράγματι εποικοδομητική και επωφελής.

Συντακτική ομάδα Europalso

Πηγή: <https://europalso.gr/goneis/ta-ofeli-tou-diadiktiou-ton-meson-koinonikis-diktiosis/>

Ημερομηνία ανάρτησης: 20/02/2018

(απόσπασμα - διασκευή)

Λεξιλόγιο

¹ **αποκομίζω:** κερδίζω, αποκτώ

A.I.1. Να αναφέρετε τον **δέκτη** και τον **σκοπό** του συντάκτη του κειμένου.

(μονάδες 3)

Ενδεικτική απάντηση:

Δέκτης:

- Οι αναγνώστες / αναγνώστριες της ιστοσελίδας / του άρθρου / του κειμένου
- Οι γονείς / οι εκπαιδευτικοί που επιθυμούν να καθοδηγήσουν τους νέους στη σωστή χρήση του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.
- Οι νέοι που ενδιαφέρονται (να ενημερωθούν) για τη σωστή χρήση του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης.

Σκοπός συντάκτη:

- Να παρουσιάσει στους αναγνώστες / στις αναγνώστριες τα θετικά στοιχεία από την ορθή χρήση του διαδικτύου (και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης).
- Να ενημερώσει τους αναγνώστες / τις αναγνώστριες για τις γνώσεις/ δυνατότητες που προσφέρουν το διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στους νέους.
- Να προτρέψει τους αναγνώστες / τις αναγνώστριες να χρησιμοποιούν εποικοδομητικά και ωφέλιμα το διαδίκτυο (και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης).

A.I.2. Να αναφέρετε **μία (1) δυνατότητα** που προσφέρει το Διαδίκτυο στους νέους, σύμφωνα με την τέταρτη (4η) παράγραφο του κειμένου «Το Διαδίκτυο ... επωφελής».

(μονάδες 2)

Ενδεικτική απάντηση

Το διαδίκτυο δίνει τη δυνατότητα στους νέους:

- ανάπτυξης της επικοινωνίας και καλύτερης κοινωνικοποίησης
- να έρχονται σε επαφή -μέσω των online παιχνιδιών, blogs ή chats- με άτομα διαφορετικών χαρακτηριστικών και αντίθετων απόψεων από αυτές που έχουν συνηθίσει
- να έρχονται σε επαφή με τη διαφορετικότητα
- να μαθαίνουν να αντεπεξέρχονται αναλόγως (όταν έρχονται σε επαφή με τη διαφορετικότητα)

A.I.3.

«Οι σημερινοί έφηβοι περνούν καθημερινά 8-10 ώρες στα κοινωνικά δίκτυα. Αυτός ο χρόνος δεν είναι αθώος, επειδή αφαιρεί ύπνο, συγκέντρωση, επαφή με την οικογένεια, ουσιαστική κοινωνικότητα και τελικά την προσωπική τους ανάπτυξη. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι πολύ πιθανό να αποτελέσουν αντικείμενο εθισμού.»

«Η Εφηβεία στην εποχή των Social Media...» (απόσπασμα)

Πηγή: <https://www.spartan.gr/news/e-ephebeia-sten-epoche-ton-social-media>

Ημερομηνία ανάρτησης: 19/09/2025

Στο πιο πάνω απόσπασμα διατυπώνεται μία διαφορετική άποψη για την επίδραση του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στους εφήβους σε σχέση με την άποψη που παρουσιάζεται στην τρίτη (3^η) παράγραφο («Οι γνώσεις ... δύσκολα») του κειμένου. Να παρουσιάσετε αυτές τις **δύο (2) διαφορετικές** απόψεις.

(μονάδες 5)

A.I.3.

Η άποψη που διατυπώνεται στο κείμενο «Η Εφηβεία στην εποχή των Social Media...» είναι:

- η αρνητική επίδραση του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης στους εφήβους
- οι έφηβοι σπαταλούν πολύτιμο χρόνο στο διαδίκτυο και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης / στα κοινωνικά δίκτυα
- Η προσκόλληση στο διαδίκτυο και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (και ο χρόνος που αφιερώνουν) στερεί από τους εφήβους ύπνο, συγκέντρωση, επαφή με την οικογένεια, ουσιαστική κοινωνικότητα, (ενώ κάτι τέτοιο) επιδρά αρνητικά στην προσωπική ανάπτυξή τους
- τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι πιθανόν να αποτελέσουν αντικείμενο εθισμού για τους εφήβους

Η άποψη που διατυπώνεται στο κείμενο «Τα οφέλη του Διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης» είναι:

- τα οφέλη από την ορθή χρήση του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης
- οι γνώσεις που αποκομίζονται από το Διαδίκτυο είναι αρκετές, κάτι που ωφελεί τα νέα παιδιά
- οι νέοι έχουν τη δυνατότητα να βελτιώσουν την ξένη γλώσσα που γνωρίζουν μέσω της συχνής συνομιλίας με άτομα από όλο τον κόσμο.
- μπορούν να λύσουν συχνές απορίες τους μέσω αναζητήσεων και ανάγνωσης άρθρων ή επιστημονικών πηγών.
- μαθαίνουν να ψάχνουν, για να βρίσκουν αυτό που τους ενδιαφέρει
- αποκτούν κίνητρο να ενημερωθούν και να αποκομίσουν γνώσεις, καθώς είναι κάτι που ανακάλυψαν μόνοι τους.
- μπορεί να υπάρξει ανταπόδοση, παρέχοντας οι ίδιοι γνώσεις που έχουν, να αυξήσουν τη δημιουργικότητά τους, να τονωθεί η αυτοπεποίθησή τους.

- (το διαδίκτυο) κάνει τον κόσμο να φαίνεται μικρογραφία, έτσι μαθαίνουν για ξένους τόπους που δεν γνώριζαν ή που θα επισκεφθούν δύσκολα

A.I.4. Να δηλώσετε αν το περιεχόμενο των πιο κάτω προτάσεων είναι «**ΟΡΘΟ**» ή «**ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΟ**» γράφοντας στο τετράδιο των απαντήσεών σας «Ο» ή «Λ» αντίστοιχα.

α. Το κείμενο αναφέρεται στα οφέλη που προσφέρει η χρήση του Διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης σε παιδιά και εφήβους.

β. Το Διαδίκτυο εμποδίζει την εκμάθηση ξένων γλωσσών από τα νέα παιδιά.

γ. Η θεματική περίοδος της τέταρτης (4^{ης}) παραγράφου του κειμένου είναι «Το Διαδίκτυο και τα μέσα κοινωνικής ... καλύτερη κοινωνικοποίηση».

δ. Οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί δεν πρέπει να επιτρέπουν στα παιδιά να γνωρίσουν διαδικτυακά άλλες απόψεις.

(μονάδες 4)

Απάντηση:

α. ΟΡΘΟ

β. ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΟ

γ. ΟΡΘΟ

δ. ΛΑΝΘΑΣΜΕΝΟ

A.I.5. Να εντοπίσετε και γράψετε το **υποκείμενο** των πιο κάτω υπογραμμισμένων ρημάτων και να δηλώσετε τη **μορφή** του.

α. «Εδώ σημαντικό ρόλο παίζουν οι γονείς...»

β. «...καθώς θα πρέπει να καθοδηγούν τα παιδιά...»

(μονάδες 4)

Απάντηση:

Ρήμα	Υποκείμενο	Μορφή
παίζουν	οι γονείς	Ουσιαστικό
θα πρέπει	να καθοδηγούν (τα παιδιά)	(Δευτερεύουσα) πρόταση / πρόταση που εισάγεται με το να / πρόταση χωρίς άρθρο

A.I.6. Να σχηματίσετε **μονολεκτικά** τον **Συγκριτικό** και τον **Υπερθετικό βαθμό** (Σχετικό ή Απόλυτο) των πιο κάτω υπογραμμισμένων επιθέτων του κειμένου, διατηρώντας το γένος, τον αριθμό και την πτώση.

Προσοχή! Να δηλώσετε ξεκάθαρα ποιοι τύποι είναι στον Συγκριτικό και ποιοι στον Υπερθετικό. Να αντιγράψετε στο τετράδιο απαντήσεων τον ακόλουθο πίνακα και να τον συμπληρώσετε κατάλληλα.

- i. «...καθώς είναι γνωστό πως κρύβει...»
ii. «...μέσω της συχνής συνομιλίας με άτομα από όλο τον κόσμο.»

(μονάδες 4)

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός (Σχετικός ή Απόλυτος)
i. γνωστό		
ii. συχνής		

Απάντηση

Θετικός	Συγκριτικός	Υπερθετικός (Σχετικός ή Απόλυτος)
γνωστό	γνωστότερο	το γνωστότερο / γνωστότατο
συχνής	συχνότερης	της συχνότερης / συχνότατης

A.I.7.

«Η χρήση του Διαδικτύου προσφέρει ποικίλα οφέλη...»

- α. Να γράψετε το είδος της σύνταξης (ενεργητική ή παθητική) που χρησιμοποιείται στην πιο πάνω πρόταση.
β. Να μετατρέψετε την πιο πάνω πρόταση στο άλλο είδος σύνταξης.

(μονάδες 4)

Απάντηση

α. Ενεργητική σύνταξη

β. Ποικίλα οφέλη προσφέρονται από τη χρήση του Διαδικτύου.

A.I.8. Στο κείμενο αναφέρεται η σύνθετη λέξη «**μικρογραφία**».

α. Να εντοπίσετε και να γράψετε τα δύο (2) συνθετικά της λέξης αυτής.

β. Με το β' συνθετικό να σχηματίσετε μία (1) νέα σύνθετη λέξη.

(μονάδες 2)

Ενδεικτική απάντηση:

Συνθετικά	Σύνθετη λέξη
πρώτο συνθετικό: μικρός/-ή/-ό δεύτερο συνθετικό: γράφω / γραφή	περιγραφή, απογραφή, καταγραφή, καταγράφω, γραφομηχανή, ...

A.I.9. Να επιλέξετε **ένα (1) συνώνυμο** για καθεμιά από τις παρακάτω υπογραμμισμένες λέξεις, διατηρώντας τη σημασία που έχει μέσα στη φράση.

α. «Με τον τρόπο αυτό αποκτούν και κίνητρο να ενημερωθούν... »

- i) απορία
- ii) στόχο
- iii) ανάγκη
- iv) διαφορά

β. «... και κατά συνέπεια να τονωθεί η αυτοπεποίθησή τους. »

- i) να αλλάξει
- ii) να μειωθεί
- iii) να μεταφερθεί
- iv) να ενισχυθεί

(μονάδες 2)

Απάντηση:

A.I.9.

α. ii) στόχο

β. iv) να ενισχυθεί

Το σχολείο σου διοργανώνει εκστρατεία ενημέρωσης με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Ασφαλούς Διαδικτύου.

Να γράψεις ένα **άρθρο** που πρόκειται να δημοσιευθεί στο περιοδικό του σχολείου σου με τίτλο «Διαδίκτυο και Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης: κίνδυνοι ή οφέλη για τους νέους;» στο οποίο θα παρουσιάσεις **δύο (2) αρνητικές συνέπειες** της χρήσης του Διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης για τους νέους και στη συνέχεια θα αναπτύξεις **δύο (2) οφέλη** από την ορθή χρήση τους.

(έκταση: τουλάχιστον 230 λέξεις)

Σημείωση: Δεν επιτρέπεται να αναφέρετε το ονοματεπώνυμό σας ή οποιοδήποτε άλλο στοιχείο, το οποίο μπορεί να αποκαλύψει την ταυτότητά σας.

Ενδεικτική απάντηση:

Α. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ (12 ΜΟΝΑΔΕΣ)

Πρόλογος

- Εισαγωγή στο θέμα
- Προετοιμασία και ανάπτυξη των ζητούμενων
- Άλλος συναφής πρόλογος

Κύριο μέρος

Πρώτο Ζητούμενο: Αρνητικές συνέπειες της χρήσης του Διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης

- ✓ Η εκτενής και ανεξέλεγκτη χρήση του υπολογιστή και του «σερφαρίσματος» στο διαδίκτυο επενεργεί με αρνητικό τρόπο στην ψυχοσύνθεσή τους.
- ✓ Οδηγούνται σε εθισμό, ο οποίος εκδηλώνεται με διάφορα σωματικά συμπτώματα.
- ✓ Επηρεάζεται η ικανότητά τους να αναπτύξουν ισχυρές διαπροσωπικές σχέσεις.
- ✓ Αποσπάται η προσοχή από το διάβασμα και τις οικογενειακές δραστηριότητες / παραμέληση υποχρεώσεων.

- ✓ Σωματική Υγεία: η πολύωρη χρήση οθονών σχετίζεται με προβλήματα στην όραση / καθιστική ζωή και σωματική κόπωση / διαταραχές ύπνου.
- ✓ Αρνητικά Πρότυπα και Παραπληροφόρηση: Ελλοχεύει ο κίνδυνος προβολής διαστρεβλωμένων εικόνων της πραγματικότητας, επηρεάζοντας αρνητικά την αυτοεικόνα τους / Ορισμένοι έφηβοι διαμορφώνουν μια «ψεύτικη» εικόνα / μη ρεαλιστική άποψη για τη ζωή των άλλων ανθρώπων / Πρόσβαση σε λάθος πληροφορίες.
- ✓ Ο τρόπος που χρησιμοποιούνται από τους έφηβους ενέχει κινδύνους ως προς το τι μοιράζονται για τον εαυτό τους / κίνδυνος διαρροής προσωπικών δεδομένων.
- ✓ Διαδικτυακός εκφοβισμός
- ✓ ...

Δεύτερο Ζητούμενο: Οφέλη από τη χρήση του Διαδικτύου και των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης

- ✓ Αποτελούν παράθυρο στα γεγονότα και στον κόσμο / προσφέρουν πληροφορίες σε ποικίλα θέματα (κοινωνικά, πολιτικά, εθνικά, τοπικά, αθλητικά, κ.ά.) / παρέχουν δυνατότητα ανανέωσης των πληροφοριών ή δυνατότητα αναζήτησης και εύρεσης πληροφοριών (με ένα μόνο ένα κλικ στα σημεία ενδιαφέροντος) / πρόσβαση σε παγκόσμιες ειδήσεις σε πραγματικό χρόνο και εύκολη αναζήτηση γνώσεων.
- ✓ Επικοινωνία: γεφυρώνουν γεωγραφικές αποστάσεις / καταργούν τις αποστάσεις επιτρέποντας τη διατήρηση επαφών με φίλους και συγγενείς - βοηθούν τα παιδιά να συνδεθούν με την υπόλοιπη οικογένεια που ενδεχομένως να λείπει στο εξωτερικό.
- ✓ Ψυχαγωγία: ποικιλία επιλογών (ταινίες, μουσική, παιχνίδια).
- ✓ Εκπαίδευση - Μάθηση: προσφέρουν νέους τρόπους μάθησης (e-learning) και πρόσβαση σε εκπαιδευτικό υλικό / βοήθεια στα σχολικά μαθήματα.
- ✓ Μαθαίνουν νέα πράγματα και ανταλλάσσουν ιδέες με συνομήλικους γύρω από την τεχνολογία / ανάπτυξη γνώσεων και δεξιοτήτων.
- ✓ Συμβάλλουν στην ανάπτυξη της αντίληψής τους.
- ✓ Βοηθούν τους εφήβους να εκφράζονται/ να είναι αυτόνομοι / να επικοινωνούν και να συνδέονται με άλλους έφηβους / ενθαρρύνουν την ελευθερία της έκφρασης / προσφέρουν στους εφήβους υποστήριξη από άτομα με τα οποία έχουν κοινά χόμπι ή εμπειρίες.
- ✓ ...

Επίλογος

Ανακεφαλαίωση / Σύνοψη / Συμπέρασμα

Β. ΔΟΜΗ (12 μονάδες)

- Εξωτερικά δομικά στοιχεία άρθρου: Πρόλογος, Κύριο μέρος, Επίλογος
- Δομή παραγράφων
- Σύνδεση (π.χ. συνδετικές/διαρθρωτικές λέξεις και φράσεις) / Αλληλουχία ιδεών / Συνεκτικότητα)

Γ. ΕΚΦΡΑΣΗ (12 μονάδες)

- Σαφήνεια - σύνταξη
- Ακριβολογία - επιλογή κατάλληλου λεξιλογίου
- Ύφος ανάλογο του κειμενικού είδους (άρθρο)

Δ. ΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ (4 μονάδες)

- Ορθή χρήση γραμματικών κανόνων

ΜΕΡΟΣ Β΄: ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

(ΜΟΝΑΔΕΣ 30)

Ι. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Σώτη Τριανταφύλλου, «Πιτσιμπούργκο»

Πιτσιμπούργκο, 26 Νοέμβρη 1913

[...] Είναι σκληρή η ζωή στην Αμερική, Ελέγκω μου, το μόνο καλό είναι ότι γνωρίζεις πού και πού κανέναν άνθρωπο της προκοπής, κι ότι όλοι οι άνθρωποι είναι διαφορετικοί, εκτός απ' τους Σλάβους, πού 'ναι σαν κι εμάς, πάνω κάτω δηλαδή. Οι γυναίκες είν' αλλιώτικες, όχι ότι ξενοκοιτάω, Ελέγκω μου, αλλά, είν' αλλιώτικες και, ντρέπουμε που θα το ειπώ, είναι τσαούσες, κάμνουνε ό,τι κάμνουνε κι οι άντρες. Δουλεύουνε, μπαίνουνε στ' αυτοκίνητα, οδηγούνε, ζητούνε μιστά, και τώρα θένε, λένε και τον ψήφο. Πριν από χρόνια, μού το 'πε ο Παντελής ο Τιχάκης, είχανε γίνει επεισόδια στα εργοστάσια, οι γυναίκες την επληρώσανε τη νύφη. Ξύλο με παλούκια, Ελέγκω μου. Σκιάζομαι, Ελέγκω μου και λουφάζω. Άχνα δε βγάζω ο έρμος.

Αυτές τις μέρες εγνώρισα έναν Ιταλό, η μάνα του είν' αφ' τη Γένοβα (ιδέα εν είχε πως η Γένοβα είχε κατακτήσει τη Χιό, α μπα, είπε, κοίτα να ιδεις!) ο πατέρας του Σικελός, και κάμνει κάτι σωστές δουλειές εδώ στο Πιτσιμπούργκο και στο Τσικάγο, πού 'ναι μεγαλύτερη πόλις, προς τα πάνω, θαρρώ. Στο Τσικάγο πήγε κι ο Μπιλιράκης με την Αμερικάνα. Αυτός ο Ιταλός, πολλούς παράδες, Ελέγκω μου. Τζάκομο τον λένε, Τζακ στ' αμερικάνικα, και φοράει χρυσό

σταυρό με τον Άγιο Γιάκωβο, αλλά, σ' το λέω μυστικό, οι πολλοί παράδες δε βγαίνουν με το σταυρό στο χέρι και τούτος δω, πού 'ναι χαρά Θεού παλικάρι, φανούζος¹, αν και κομμάτι σέρτικος², έχει το παρατσούκλι «Ντον», «Δον», κι όλοι οι συμπατριώτες του τότε σέβονται και τότε προσκυνάνε. Τόνη φιλούνε σταυρωτά. Λέει πως άμα του κάμνω κάνα-δυο θελήματα θα ιδώ χαΐρι. Συμφωνεί κι ο Παπαζήτος, συμπατριώτης αφ' την Πελοπόννησο, αν και, Ελέγκω μου, μακριά από Πελοποννήσιους. Α, πα, πα, Έλληνες είναι, και τους συμπατριώτες μας τους έχουμε κορώννα, αλλά, πω, πω, φάρα! Πολύ μπαγαμπόντηδες! Τούτος έχει ανοίξει εστιατόριο εδώ στο Πιτσιμπούργκο και παίρνει αράπηδες να του δουλεύουνε για ένα ξεροκόμματο. Και τους δίνει και κατραπακίες από πάνω. Ντροπής πράματα δηλαδή. Πάντως, ο Παπαζήτος είχε έρθει στην Αμερική αξυπόλητος και τώρα εν ηξέρει ήντα έχει. [...] Μπροστά στον Παπαζήτο, οι Τουρκαλάδες ήτονε τζέτλεμεν που λέμε κι εδώ στ' αμερικάνικα. Σ' τα λέω όλ' αυτά Ελέγκω μου, γιατί θα δουλέψω στα θελήματα να βγάλω παράδες για νά 'ρθεις γλήγορις να κάμουμε μάνι μάνι κι ένα γιούκα³ να τότε χαρούμε.[...]

Ο Δημοστένης σου

Σώτη Τριανταφύλλου, *Πιτσιμπούργκο*, Αιγέας, Χίος 2006
(απόσπασμα - διασκευή)

Λεξιλόγιο

1. **φανούζος**: όμορφος
2. **σέρτικος**: πικρός, βαρύς
3. **γιούκας**: γιος

Ερώτηση Β1

α. Να παρουσιάσετε **δύο (2) στοιχεία** που δείχνουν τη σκληρότητα της ζωής των μεταναστών στην Αμερική. Να τεκμηριώσετε με λέξεις / φράσεις από το κείμενο.

(μονάδες 10)

Ενδεικτική απάντηση:

Στοιχεία	Τεκμηρίωση
1. Δύσκολες συνθήκες ζωής	«Είναι σκληρή η ζωή στην Αμερική»
2. Φόβος και ανασφάλεια	«Σκιάζομαι...λουφάζω...άχνα δεν βγάζω»
3. Εκμετάλλευση εργατών	«να του δουλεύουνε για ένα ξεροκόμματο»
4. Βία	«Ξύλο με παλούκια» / «του δίνει και κατραπακίες»

β. Να εντοπίσετε και να γράψετε **δύο (2) εκφραστικά μέσα** με τα οποία δηλώνονται οι εντυπώσεις του Δημοστένη για τους υπόλοιπους μετανάστες στην Αμερική. Να τεκμηριώσετε κάθε εκφραστικό μέσο με λέξεις / φράσεις από το κείμενο.

(μονάδες 10)

Ενδεικτική απάντηση:

Εκφραστικό μέσο	Τεκμηρίωση
1. Χρήση επιθέτων	«φανούζος»/ «σέρτικος»
2. Μεταφορά	«οι πολλοί παράδες δεν βγαίνουνε με τον σταυρό στο χέρι» / «να του δουλεύουνε για ένα ξεροκόμματο»
3. Εικόνες (οπτικές)	«Τζάκομο τον λένε, Τζακ στα Αμερικάνικα, και φοράει χρυσό σταυρό με τον Άγιο Γιάκωβο, αλλά, σ' το λέω τούτος δω, πού 'ναι χαρά Θεού παλικάρι, φανούζος, αν και κομμάτι σέρτικος, έχει το παρατσούκλι «Ντον», «Δον», κι όλοι οι συμπατριώτες του τότε σέβονται και τότε προσκυνάνε. Τότε φιλούνε σταυρωτά.» / «Και τους δίνει και κατραπακιές από πάνω.»
4. Χρήση επιφωνημάτων/ επιφωνηματικών προτάσεων	«Α, πα, πα / πω, πω φάρα! Πολύ μπαγαπόντηδες!»
5. Αντίθεση	«Πάντως, ο Παπαζήτος είχε έρθει στην Αμερική αζυπόλητος και τώρα εν ηξέρει ήντα έχει.»

II. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟΥ ΜΕ ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Μάρκος Βερέμης, «*Η περιπέτεια της ζωής μου*»

Ο Γιώργος την επομένη μίλησε στον εργοδότη του, ο οποίος είχε 4-5 καταστήματα τροφίμων, για την πρόσληψή μου. Έτσι προσελήφθηκα να εργαστώ στο κεντρικό κατάστημά του. [...]

Τις πρώτες ημέρες αισθάνθηκα μεγάλη θλίψη με την δουλειά μου ως διανομέας των τροφίμων από τα καταστήματα στα σπίτια των πελατών. Είχα την υποχρέωση να σηκώνομαι στις 6 το πρωί [...] και να κάνω τις διανομές μέχρι τις 8 το βράδυ. Δηλαδή δουλειά συνεχή 14 ώρες την ημέρα. Οι άλλοι υπάλληλοι του καταστήματος ήταν παλαιότεροι, ψημένα χωριατόπουλα, αγράμματα, σκληραγωγημένα και συνηθισμένα σ' αυτό το είδος εργασίας. Εγώ απόφοιτος Γυμνασίου, φοιτητής πλέον, θεωρούσα την δουλειά μου εξευτελιστική. Κακώς βέβαια. Επιπλέον ήταν πολύ εξαντλητική για μένα, που ήμουν υποχρεωμένος 10 και 20 φορές την ημέρα να ανεβάζω με τα πόδια τρόφιμα σε βαριές κάσες, 3 και 4 ορόφους. Δεν υπήρχαν ανελκυστήρες. Το χειρότερο ήταν ότι δεν υπήρχε στην αρχή καμία ψυχική επαφή με τα άλλα παιδιά, τα οποία εσκέπτοντο διαφορετικά από μένα. Είχαν όλα πάει στην Αμερική από μικρά, αγράμματα, για να εργασθούν, να κάνουν χρήματα και να επιστρέψουν στην Ελλάδα. [...] Εγώ είχα τελειώσει το Γυμνάσιο και πήγα να σπουδάσω Μηχανικός. Εκείνα θεωρούσαν την δουλειά που έκαναν ως σκοπό της ζωής των, ενώ εγώ ως μέσον.

Τα βράδια, 2 ώρες φοιτούσα σε νυχτερινό σχολείο. Μάθαινα Αγγλικά. Το σχολείο μου ήταν πολύ ευχάριστο και σύντομα, με την βοήθεια των πελατισσών του καταστήματος, που με αγαπούσαν και έκαναν ό,τι μπορούσαν για μένα, κατόρθωσα να μάθω αρκετές λέξεις ώστε να μιλάω καλά την Αγγλική χωρίς ξενική προφορά.

[...] Τον πρώτο μήνα ήμουν πολύ στεναχωρημένος. Νοσταλγούσα την ζωή, το κλίμα της Ελλάδος και τους φίλους μου. Μια μέρα αρρώστησα βαριά και υπέφερα πολύ. Δεν υπήρχε μια γυναίκα στο σπίτι να με περιποιηθεί. [...] Η αρρώστια έφθασε σε επικίνδυνο σημείο και φώναξαν ένα Έλληνα γιατρό. Κατατρομαγμένος ο γιατρός διέταξε να με μεταφέρουν επείγοντως στο νοσοκομείο για εγχείρηση. [...] Μετά την εγχείρηση έμεινα καμιά 10αριά μέρες στο σπίτι ενός εξαδέλφου μου και μετά επέστρεψα στην δουλειά μου. [...]

Η νοσταλγία για την πατρίδα μου είχε φέρει βαριά μελαγχολία και ήθελα να φύγω για την Ελλάδα. [...] Με την πάροδο 2-3 μηνών άρχισα σιγά-σιγά να συνηθίζω στην δουλειά και να μου φαίνεται ανεκτή εάν όχι ευχάριστη. Τα ψώνια τότε έκαναν οι γυναίκες, οι Αμερικανίδες διαφόρων φυλών, Ιρλανδέζες, Γερμανίδες, Πολωνέζες, Ολανδέζες κ.λ.π., που με αγαπούσαν και με μάθαιναν πώς να μιλάω καλά την αγγλική γλώσσα και να φέρομαι.

Μάρκος Βερέμης, *Η περιπέτεια της ζωής μου*, εκδ. Ι. Σιδέρης, Αθήνα 2008 (σελ. 51-53)
(απόσπασμα - διασκευή)

Ερώτηση Β2

α. Να γράψετε το **ρηματικό πρόσωπο** που είναι κοινό και στα δύο κείμενα, τεκμηριώνοντας με ένα (1) παράδειγμα από το καθένα. Να σχολιάσετε τη **λειτουργία** του στα κείμενα.

(μονάδες 6)

Ενδεικτική απάντηση:

Κείμενα	Κοινό ρηματικό πρόσωπο*	Τεκμηρίωση	Λειτουργία
<i>Πιτσιμπούργκο</i>	α' πρόσωπο ενικού	<ul style="list-style-type: none">«εγνώρισα έναν Ιταλό...»«θα δουλέψω στα θελήματα»	βιωματικότητα / ζωντάνια / παραστατικότητα / αμεσότητα / εξομολογητικός τόνος / αληθοφάνεια
<i>Η περιπέτεια της ζωής μου</i>	α' πρόσωπο ενικού	<ul style="list-style-type: none">«Τον πρώτο μήνα ήμουν πολύ στεναχωρημένος.»«Νοσταλγούσα την ζωή, το κλίμα της Ελλάδος και τους φίλους μου.»	βιωματικότητα / ζωντάνια / παραστατικότητα / αμεσότητα / εξομολογητικός τόνος / αληθοφάνεια

* Σημείωση: Η τεκμηρίωση με αντωνυμία σε α' πρόσωπο είναι ορθή.

β. Να συγκρίνετε τη στάση των δύο πρωταγωνιστών των κειμένων απέναντι στις γυναίκες της Αμερικής και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με λέξεις / φράσεις από το κάθε κείμενο.

(μονάδες 4)

Ενδεικτική απάντηση:

Πρωταγωνιστές	Στάση απέναντι στις γυναίκες	Τεκμηρίωση
Δημοστένης	Τις θαυμάζει / παραξενεύεται που είναι διαφορετικές από τις γυναίκες της Ελλάδας / δεν έχει σχέσεις με τις γυναίκες της Αμερικής	«Είν' αλλιώτικες» «Είναι τσαούσες» «Δουλεύγουνε, μπαίνουνε στ' αυτοκίνητα, οδηγούνε, ζητούνε μιστά και τώρα, θένε λένε και τον ψήφο» «όχι ότι ξενοκοιτάω»
Μάρκος	Αναπτύσσει σχέσεις με τις πελάτισσες του καταστήματος- νιώθει πιο άνετα μαζί τους.	«Τα ψώνια τότε έκαναν οι γυναίκες, οι Αμερικανίδες διαφόρων φυλών, Ιρλανδέζες, Γερμανίδες, Πολωνέζες, Ολανδέζες κ.λ.π., που με αγαπούσαν και με μάθαιναν πώς να μιλάω καλά την αγγλική γλώσσα και να φέρομαι»

ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΛΥΣΕΩΝ